

Nr 297.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av överenskommelse angående ekonomiskt samarbete mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater; given Stockholms slott den 30 juni 1948.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 30 juni 1948 vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att godkänna överenskommelsen angående ekonomiskt samarbete mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater, jämte därvid fogade bilaga och särskild noteväxling.

GUSTAF.

Östen Undén.

Utdrag ur protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Majestät Konungen, i statsrådet å Stockholms slott den 30 juni 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

Med skrivelse den 30 juni 1948 (nr 342) har riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 257/1948 angående Sveriges anslutning till den i Paris den 16 april 1948 undertecknade konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete och till den genom konventionen upprättade organisationen (i det följande kallade Paris-konventionen resp. Paris-organisationen). Såsom i propositionen anges har den amerikanska hjälpaktionen till främjande av ett gemensamt ekonomiskt återuppbyggnadsprogram i Europa — i vars genomförande Paris-organisationen avses spela en central roll — fått sin legala ram fastställd genom »Economic Cooperation Act of

1948», som trädde kraft genom presidentens underskrift den 3 april 1948. I denna lag föreskrives bl. a. att de i återuppbyggnadsprogrammet deltagande länderna, d. v. s. Paris-konventionens signatärmakter, skola vart för sig ingå ett bilateralt avtal med Amerikas Förenta Stater enligt vissa i lagen angivna allmänna riktlinjer för att kunna komma i åtnjutande av den amerikanska hjälpen. I avvaktan på att förhandlingarna om dessa avtal hunnit slutföras, dock högst tre månader efter lagens ikraftträdande eller till den 3 juli 1948, skulle det bilaterala förhållandet mellan de enskilda deltagande länderna och Förenta Staterna enligt särskild bestämmelse i lagen kunna regleras genom ett s. k. letter of intention, riktat till Förenta Staternas regering, vari länderna skulle giva uttryck åt sin principiella anslutning till lagens syftemål och sin avsikt att ingå ett bilateralt avtal med Förenta Staterna av i lagen avsedd karaktär. Genom beslut den 30 april 1948 bemyndigade Kungl. Maj:t efter utrikesnämndens hörande ambassaden i Washington att avlåta en sådan skrivelse, vilken överlämnades den 4 maj 1948.

På inbjudan av Förenta Staternas regering och efter utrikesnämndens hörande ha förhandlingar upptagits i Washington den 17 juni angående ett bilateralt avtal till fullföljande av förklaringarna i nyssnämnda skrivelse och avseende reglering av förhållandet till Förenta Staterna i hithörande hänseenden för tiden efter den 3 juli 1948. Förberedande diskussioner hade dessförinnan ägt rum mellan svenska ambassaden i Washington och vederbörande amerikanska myndigheter. Vissa problem av mera allmän karaktär, som uppkommit i samband med de bilaterala avtalen och som framstått såsom gemensamma för de olika deltagande länderna, hade vidare varit föremål för informella överläggningar mellan länderna inom Paris-organisationens ram. Förhandlingarna i Washington, vari såsom ombud för svenska regeringen envoyén D. Hammarskjöld deltagit, resulterade i ett förslag till avtal jämte bilaga och särskild noteväxling. Texterna till avtalet och bilagan föreligga i svensk och engelsk avfattning, vilka äga lika vitsord; texten till noteväxlingen föreligger i engelsk avfattning jämte svensk översättning. Förslagen, som den 28 juni 1948 anmälts i utrikesnämnden, torde få biläggas statsrådsprotokollet i detta ärende.

Departementschefen.

Såsom jag framhållit vid anmälan av frågan om Sveriges anslutning till konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete, förutsätter genomförandet av den ekonomiska rekonstruktionen i Europa en nära samverkan å ena sidan mellan de till konventionen anslutna länderna inbördes, å andra sidan mellan dessa länder och Förenta Staterna. Samarbetet mellan de europeiska länderna har erhållit sitt organisatoriska underlag och sin rättsliga ram genom Paris-konventionen. Förenta Staternas medverkan i återuppbyggnadsarbetet har i sin tur reglerats genom den amerikanska lagen om ekonomiskt samarbete av den 3 april 1948. Den återstående frågan,

alltså spørsmålet om formerna för det direkta samarbetet mellan de till Paris-konventionen anslutna länderna och Förenta Staterna, har redan från början varit avsedd att regleras genom direkta avtal mellan vart och ett av dessa länder samt Förenta Staterna.

De förhandlingar, som under innevarande månad förts av Förenta Staternas regering med representanter för regeringarna i de till Paris-konventionen anslutna länderna, ha numera i flertalet fall slutförts. Förhandlingar ha samtidigt ägt rum med varje land individuellt och med en mindre grupp länder gemensamt. De senare förhandlingarna, vari Sverige deltagit, ha avsett de allmänna linjerna för avtalens utformning. Jag torde nu få anmäla det förslag till avtal som vid förhandlingarna upprättats för reglering av Sveriges och Förenta Staternas inbördes förbindelser i samband med det europeiska återuppbyggnadsprogrammets genomförande.

Efter en inledning — i vilken angivas de gemensamma utgångspunkterna för samarbetet och erinras om å ena sidan Paris-konventionen, å andra sidan den amerikanska lagstiftningen — innehåller avtalets artikel I dels en förklaring av Förenta Staternas regering att denna är villig att på framställning lämna Sverige bistånd enligt den amerikanska lagstiftningens regler, dels en förklaring av svenska regeringen om dess avsikt att själv och i samarbete med övriga till Paris-konventionen anslutna länder verka för ekonomisk återuppbyggnad i Europa.

Artikel II redovisar de allmänna åtaganden som Sverige i sammanhanget skulle ikläda sig. I nära överensstämmelse med den politik, vilken Sverige vid sin anslutning till Paris-konventionen förklarat sig avse att följa, uttalar artikeln, att svenska regeringen kommer att göra alla ansträngningar för att vidtaga eller vidmakthålla de åtgärder som äro nödvändiga för att säkerställa en god användning av landets ekonomiska resurser, för att befrämja produktionsutvecklingen samt för att stabilisera de finansiella förhållandena och befrämja det inomeuropeiska varuutbytet. Vidare må nämnas, att Sverige enligt artikeln skulle åtaga sig att tillsammans med övriga till Paris-konventionen anslutna länder motverka konkurrensinskränkande åtgärder beträffande den internationella handeln. Sistnämnda åtagande ansluter sig helt till Havana-stadgans allmänna principer.

Artikel III är till skillnad från den föregående av övervägande teknisk natur och reglerar de förhållanden som uppkomma, för den händelse det ifrågakommer att Förenta Staternas regering utnyttjar sina fullmakter till vissa slag av exportkreditgarantier för finansiering av investeringsplaner i Sverige.

Den amerikanska lagstiftningen, liksom överhuvud hela den amerikanska hjälpkaktionen i Europa, förutsätter, att Förenta Staternas finansiella bistånd till en väsentlig del skall lämnas i form av gåvor. Denna förutsättning avspeglas med särskild tydlighet i de bestämmelser i den amerikanska lagstiftningen, som avse att öppna möjligheter för Förenta Staterna att från olika europeiska länder erhålla en ökning av varuimporten, som i någon mån täcker närmast de brister i den amerikanska försörjningen, till vilka hjälp-

aktionen kan ge upphov. Den amerikanska lagstiftningen föreskriver, att i de avtal, som i sammanhanget ingås med olika europeiska länder, skola inryckas bestämmelser, som i nämnda hänseende äro ägnade att tillgodose lagstiftningens syften. I enlighet härmed har i avtalsförslagets artikel IV fastslagits, dels att Sverige kommer att underlätta överförandet till Förenta Staterna av råvaror av svenskt ursprung, som Förenta Staterna behöver för att täcka brister i de egna resurserna, dels att Sverige är villigt att, där skäl därtill föreligga, förhandla med Förenta Staterna om anordningar, som i olika hänseenden kunna skapa förutsättningar för en ökad export. Det bör understrykas, att artikeln i sistnämnda fall icke fastslår mera än området för eventuella framtida förhandlingar. Det blir alltså dessa förhandlingar, som avgöra vilka åtgärder som faktiskt kunna ifrågakomma för främjande av de i artikeln angivna syftena. Jag vill här inskjuta, att ordet råvaror i detta sammanhang knappast fullt täcker motsvarande uttryck i den engelska texten.

Den senast angivna artikeln tilldrager sig särskilt intresse både därför att den innefattar de materiella åtaganden, som Sverige genom avtalet skulle ikläda sig gentemot Förenta Staterna såsom motprestation till eventuellt amerikanskt bistånd, och därför att artikeln, sådan den utformats, kan synas resa frågor av principiell räckvidd av betydelse även för andra delar av avtalet. Jag torde här i första hand få närmare beröra arten av det amerikanska biståndet och dess återverkan på avtalets utformning och tillämpning i dess helhet för att därefter övergå till de åsyftade principspörsmålen.

Såsom redan tidigare framhållits, är den amerikanska lagstiftningen i första hand utformad med tanke på en hjälpaktion, där Förenta Staterna på gåvobasis tillhandahåller de europeiska länderna för deras återuppbyggnad nödvändiga varor. Alternativt med en sådan hjälpaktion på gåvbasis ifrågakomma leveranser med stöd av särskild kreditgivning, lämnad inom ramen av de anslagsbelopp som av Förenta Staternas kongress anvisats för hjälpprogrammets genomförande. Slutligen kan emellertid hjälpaktionen också taga den formen, att Förenta Staterna medger vederbörande europeiska land prioritet vid tilldelningen av knappa råvaror, som äro nödvändiga för dess produktionsutveckling. Den innebörd, som den här närmast berörda artikeln kommer att erhålla i praktiken, kan förutses bliva beroende av arten och omfattningen av den hjälp som utgår. I den mån denna hjälp kommer att närma sig normal handel med normal finansiering, ter det sig också naturligt att ifrågavarande artikel vid tillämpningen får gälla en exportfrämjande verksamhet i helt normala former. Själva texten till artikeln har emellertid avfattats i anslutning till utformningen av den amerikanska lagstiftningen. Denna avser att lämna utrymme för sådana motprestationer som motiveras av en omfattande amerikansk hjälpverksamhet på gåvbasis. Artikeln täcker sålunda även dessa fall.

De problem, som avfattningen av ifrågavarande artikel reser i senast berörda hänseende, äro icke särskilt utmärkande för denna utan gäller avtalet

i dess helhet. Det må därför i detta sammanhang nämnas, att den amerikanska regeringens representanter under förhandlingarna med Sverige om ifrågavarande förslag till avtal förklarade, att, ehuru de olika bilateralavtalen i huvudsak äro lika för nästan alla länder, som anslutit sig till Paris-konventionen, de faktiska ekonomiska omständigheterna likväl skifta från land till land, och att Förenta Staternas regering vid tillämpningen av avtalets bestämmelser skall fullt beakta såväl de särskilda omständigheter, som utmärka Sveriges ekonomiska förhållanden, som vidare även gällande handelsavtal mellan de båda länderna. I detta sammanhang framhölls från svensk sida, att svenska regeringen icke hade för avsikt att hemställa om bistånd i gåvoform. Det konstaterades, att frånvaron i Sveriges fall av sådan hjälp är att betrakta som en av de särskilda omständigheter som måste vinna beaktande vid genomförandet av avtalet.

Den principiella fråga, som ifrågavarande artikel närmast aktualiserar, avser bestämmelsernas förenlighet med regeringens konstitutionella befogenheter, med svensk lagstiftning samt med gällande praxis i handelspolitiskt hänseende, närmast principen att svenska regeringen icke iklätt sig eller avser att ikläda sig förpliktelser om leverans av särskilda varor till särskilda länder. Vad nämnda princip beträffar, har denna bringats till uttryck i en överenskommelse mellan Sverige och Förenta Staterna av den 24 juni 1947, förlängd genom skriftväxling den 12 juni 1948. När det vid förhandlingarna konstaterats, att avtalet skall tillämpas med beaktande av gällande handelsöverenskommelser mellan de båda länderna, följer alltså därav, att den handelspolitiska princip, om vilken jag erinrat, kommer att gälla även för det nya avtalet. Vad åter gäller spörsmålet om artikelns förenlighet med svenska konstitutionella regler och principerna för det svenska rättssystemet, har även denna fråga varit föremål för diskussion vid förhandlingarna. Det rådde därvid enighet om att de i artikeln förutsedda förhandlingarna skola föras i enlighet med de allmänna principer för handelsutbytet, som åsyftas i Havana-stadgan, samt med tillbörligt beaktande såväl av de konstitutionella gränserna för de två regeringarnas befogenheter som av de vedertagna rättssystemen i de båda länderna.

Artik el V innefattar endast en utfästelse om samarbete med Förenta Staterna till främjande av resetraffiken.

Artik el VI reglerar närmare dels frågan om det samråd rörande avtalets tillämpning, som skall äga rum mellan de båda regeringarna, dels skyldigheten att lämna de uppgifter som kunna erfordras för hjälpprogrammets genomförande. Beträffande uppgiftsskyldigheten må framhållas, att dennas konkreta utformning i varje särskilt fall blir beroende av samråd mellan de båda regeringarna.

Artik el VII innehåller en förklaring om att man på ömse sidor skall verka för ändamålsenlig publicitet kring rekonstruktionsprogrammet och dess genomförande.

Artik el VIII fastslår, att svenska regeringen kommer att såsom medlemmar av Förenta Staternas ambassad i Stockholm med för denna gällan-

de privilegier mottaga särskilda representanter för Förenta Staterna med uppgift att utföra vad som enligt avtalet ankommer på Förenta Staterna inom Sverige. Artikeln innehåller vidare vissa bestämmelser angående samarbetet med den särskilda representationen för Förenta Staternas kongress samt med detta lands representation vid Paris-organisationen.

Artikel IX innehåller bestämmelser rörande skiljedom beträffande skadeståndsanspråk, som ställas av medborgare i ettdera landet och omfattas av vederbörande regering. Bestämmelserna äro ömsesidiga. Det är underförstått, att ingendera regeringen skall föra ett anspråk enligt artikeln till skiljedom, förrän dess medborgare uttömt de rättsmedel, som äro tillgängliga hos de administrativa och judiciella domstolarna i det land där anspråket uppkom.

Efter artikel X, som blott innehåller vissa definitioner, fastslås i artikel XI de regler som skola gälla beträffande avtalets ikraftträdande och giltighetstid. Särskilt må framhållas, att om en grundläggande förändring sker i förutsättningarna för avtalet, konsultation skall äga rum mellan de båda regeringarna i syfte att träffa uppgörelse om de åtgärder som böra vidtagas under omständigheterna. Om sådan uppgörelse icke kan träffas inom tre månader, inträder rätt att uppsäga avtalet till upphörande sex månader efter verkställd notifikation. Emellertid kan avtalet upphöra tidigare, om enighet råder om att svenska regeringen redan fullgjort sina åtaganden med hänsyn till sådant bistånd som Förenta Staterna kommer att lämna efter notifikationen. En särskild uppsägningstid gäller för den tidigare berörda artikeln IV, vilken kan komma att förbli i kraft två år efter notifikationen. Denna specialregel avser att täcka de fall, då motprestationer till Förenta Staterna kunna fullgöras först efter det att hjälpen utgått.

Till avtalet finnes fogad en särskild bilaga med förklarande anmärkningar. Dessa anmärkningar ha till huvudsakligt syfte att närmare begränsa tolkningen av olika artiklar på sådana punkter, där denna skulle kunna komma i konflikt med allmänna intressen, allmänt vedertagna principer eller allmänt gällande regler i respektive länders nationella lagstiftning.

Till avtalskomplexet hör också ett särskilt protokoll, varigenom en ömsesidig mest gynnad nationsklausul skulle genomföras beträffande handeln mellan Sverige och vissa av Förenta Staterna ockuperade områden, i första hand i västra Tyskland. Klausulen är underkastad samma begränsningar som gälla för motsvarande klausul i förhållandet mellan Sverige och Förenta Staterna, respektive som skulle komma att gälla enligt Havana-stadgan.

Alldeles oavsett Sveriges direkta intresse av delaktighet i den amerikanska finans- och handelspolitik gentemot Europa, som avser att underlätta Europas ekonomiska återhämtning, synes vår ställning såsom ett av de länder, vilka inom Paris-organisationens ram samarbeta för denna återuppbyggnad, böra föranleda att Sveriges och Förenta Staternas inbördes förhållanden i sistnämnda sammanhang avtalsmässigt regleras. Det är naturligt, att ett

sådant avtal endast i begränsad utsträckning i sin yttre form kan beakta det särskilda ekonomiska läge vari Sverige befinner sig. En viss enhetlighet i de amerikanska avtalen med olika länder motiveras redan genom dessa avtals nära anknytning dels till den amerikanska lagstiftningen, dels till Paris-konventionen. Det är också naturligt, att man av praktiska skäl från amerikansk sida funnit det eftersträvansvärt att såvitt möjligt giva avtalen en enhetlig utformning. Ehuru detta ur svensk synpunkt medför den olägenheten, att avtalet i olika hänseenden kan synas gå längre än omständigheterna i och för sig påkalla, har jag icke funnit, att de särskilda förhållanden, som gälla för vårt land, äro av sådan art, att därav nödvändigtvis betingas en annan form för ifrågavarande avtal än den som eljest i allmänhet kommer att tillämpas. Detta ståndpunktstagande har möjliggjorts därav, att, såsom jag tidigare nämnt, man på amerikansk sida har förklarat sin avsikt vara att fullt beakta Sveriges särskilda ekonomiska förhållanden, och att avtalets tillämpning alltså kommer att anpassa sig efter de faktiska omständigheterna: avtalet får härigenom för Sveriges del i väsentliga hänseenden karaktären av ett ramavtal. I vad gäller särskilt de regler, beträffande vilka möjlighet skulle kunna föreligga till konflikt med svenska konstitutionella principer eller det vedertagna svenska rättssystemet, vill jag erinra om att man från amerikansk sida förklarat, att dessa principer skola bliva tillbörligt beaktade. Jag finner mig under dessa omständigheter böra tillstyrka att avtalet i föreliggande form undertecknas med förbehåll för riksdagens godkännande och samtidigt genom proposition underställes riksdagen. Jag torde i annat sammanhang denna dag få hemställa om Kungl. Maj:ts bemyndigande att underteckna avtalet.

Det bistånd, som enligt avtalet kan komma Sverige till godo och som alltså representerar Sveriges direkta intresse i uppgörelsen, är i första hand en prioritering av exporten till Sverige av väsentliga varor, på vilka knapphet råder, och i andra hand delaktighet i den kreditgivning som kan komma till stånd på basis av den amerikanska kongressens beslut om anslag till det europeiska återuppbyggnadsarbetet. Jag har redan framhållit, att det däremot för Sveriges del icke synes finnas någon anledning att eftersträva bistånd i den tredje möjliga formen, alltså genom varuleveranser på gävbasis. Motiveringen härtill kan i korthet sägas vara, att ehuru Sveriges likviditet på grund av de alltmer skärpta betalningssvårigheterna i Europa kräver extraordinära åtgärder, landets solvens däremot är sådan, att en återbetalningsskyldighet för eventuella krediter icke kan anses behöva i skadlig omfattning belasta vårt framtida ekonomiska liv: jag vill särskilt erinra därom, att Sverige icke endast är fritt från utländsk skuld-sättning utan äger betydande fordringar mot andra länder som under kommande år successivt förfalla till betalning. Det finns även anledning att erinra om att Sveriges produktionsutrustning befinner sig i gott skick och är väl utbyggt, detta i motsats till vad som gäller åtskilliga av de övriga länder som i detta sammanhang ifrågakomma för finansuell hjälp.

Från svensk sida blir det anledning att inom den närmaste framtiden taga

ståndpunkt till frågan om Sveriges delaktighet i finansiell hjälp från Förenta Staterna. Frågan kommer nämligen upp till övervägande inom Parisorganisationen under juli och augusti, då förslag skall utarbetas till årsprogram för den amerikanska hjälpaktionen för tiden 1 juli 1948—30 juni 1949. Inom ramen av detta årsprogram är avsikten att framlägga även rekommendationer rörande fördelningen av den amerikanska finanshjälpen. Den faktiska utformningen av den amerikanska hjälpaktionen, i vad avser olika europeiska länder, kommer att bestämmas först på grundval av dessa rekommendationer, sedan de framlagts för Förenta Staternas regering under förra hälften av augusti.

Med åberopande av det anförda får jag hemställa att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att godkänna ifrågavarande, vid protokollet i detta ärende fogade överenskommelse angående ekonomiskt samarbete mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater, jämte därvid fogad bilaga och särskild noteväxling.

Med bifall till denna av statsrådets övriga närvarande ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Majestät Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Gerring.

Bilaga.

**Överenskommelse
angående ekonomiskt samarbete
mellan Sverige och Amerikas
Förenata Stater**

**Economic Cooperation Agreement
between Sweden and the United
States of America**

Inledning

Sveriges och Amerikas Förenata Staters regeringar:

som äro medvetna om att ett återställande eller upprätthållande i Europas länder av grundsatserna om individens frihet, fria institutioner och verklig oavhängighet till stor del är beroende av att sunda ekonomiska förhållanden och stabila internationella ekonomiska förbindelser skapas samt av att Europas länder uppnå sunt ekonomiskt liv utan beroende av särskild hjälp utifrån;

som äro medvetna om att sunda ekonomiska förhållanden i Europa äro väsentliga förutsättningar för att förverkliga Förenata Nationernas syftemål;

som anse, att uppnåendet av sådana förhållanden kräver en europeisk återuppbyggnadsplan för självhjälp och ömsesidigt samarbete, öppen för alla nationer vilka medverka i en sådan plan, grundad på starka produktionsansträngningar, utvidgning av utrikeshandeln, skapande eller upprätthållande av inre finansiell stabilitet och utvecklandet av ekonomiskt samarbete, däribland alla möjliga åtgärder för att fastställa och vidmakthålla välavvägda växelkurser och minska handelshinder;

som finna, att till befrämjande av dessa principer Sveriges regering förenat sig med andra likasinnade länder i en konvention angående europeiskt ekonomiskt samarbete, undertecknad i Paris den 16 april 1948, enligt vilken signatärmakterna till konventionen åtagit sig att såsom

Preamble

The Governments of Sweden and the United States of America:

Recognizing that the restoration or maintenance in European countries of principles of individual liberty, free institutions, and genuine independence rests largely upon the establishment of sound economic conditions, stable international economic relationships, and the achievement by the countries of Europe of a healthy economy independent of extraordinary outside assistance;

Recognizing that a strong and prosperous European economy is essential for the attainment of the purposes of the United Nations;

Considering that the achievement of such conditions calls for a European recovery plan of self-help and mutual cooperation, open to all nations which cooperate in such a plan, based upon a strong production effort, the expansion of foreign trade, the creation or maintenance of internal financial stability and the development of economic cooperation, including all possible steps to establish and maintain valid rates of exchange and to reduce trade barriers;

Considering that in furtherance of these principles the Government of Sweden has joined with other like-minded nations in a Convention for European Economic Cooperation signed at Paris on April 16, 1948, under which the signatories of that Convention agreed to undertake as

sin omedelbara uppgift utarbета och genomföra ett gemensamt återuppbyggnadsprogram, samt att Sveriges regering är medlem i den Organisation för europeiskt ekonomiskt samarbete, som upprättats enligt förenämnda konventions bestämmelser;

som vidare finna, att till främjande av dessa principer Förenta Staternas regering antagit 1948 års lag om ekonomiskt samarbete angående bistånd från Förenta Staternas sida till länder, som deltaga i ett gemensamt europeiskt återuppbyggnadsprogram, i syfte att möjliggöra för dessa länder att genom egna och gemensamma ansträngningar bliva oberoende av särskild ekonomisk hjälp utifrån;

som konstatera, att Sveriges regering redan givit uttryck åt sin anslutning till syftemålen och principerna i 1948 års lag om ekonomiskt samarbete;

som vilja redovisa de överenskomna riktlinjerna för den hjälp, som lämnas av Förenta Staternas regering enligt 1948 års lag om ekonomiskt samarbete respektive mottages av Sverige, samt de åtgärder som de två regeringarna skola vidtaga var för sig och gemensamt för att främja Sveriges ekonomiska återhämtning såsom en oskiljbar del av det gemensamma europeiska återuppbyggnadsprogrammet;

hava överenskommit om följande:

Artikel I

(Bistånd och samarbete)

1. Förenta Staternas regering utfäster sig att bistå Sverige genom att ställa till förfogande för Sveriges regering eller för varje person, myndighet eller organisation, som anvisas av sistnämnda regering, sådant bistånd, varom framställning må göras av denna och som godkänts av Förenta Staternas regering. Förenta Staternas regering kommer att lämna detta bistånd enligt de bestäm-

their immediate task the elaboration and execution of a joint recovery program, and that the Government of Sweden is a member of the Organization for European Economic Cooperation created pursuant to the provisions of that Convention;

Considering also that, in furtherance of these principles, the Government of the United States of America has enacted the Economic Cooperation Act of 1948, providing for the furnishing of assistance by the United States of America to nations participating in a joint program for European recovery, in order to enable such nations through their own individual and concerted efforts to become independent of extraordinary outside economic assistance;

Taking note that the Government of Sweden has already expressed its adherence to the purposes and policies of the Economic Cooperation Act of 1948;

Desiring to set forth the understandings which govern the furnishing of assistance by the Government of the United States of America under the Economic Cooperation Act of 1948, the receipt of such assistance by Sweden, and the measures which the two Governments will take individually and together in furthering the recovery of Sweden as an integral part of the joint program for European recovery;

Have agreed as follows:

Article I

(Assistance and Cooperation)

1. The Government of the United States of America undertakes to assist Sweden, by making available to the Government of Sweden or to any person, agency or organization designated by the latter Government such assistance as may be requested by it and approved by the Government of the United States of America. The Government of the United States of America will furnish this

melser och på alla de villkor, förutsättningar och bestämmelser rörande biståndets upphörande, som gälla enligt 1948 års lag om ekonomiskt samarbete jämte tilläggs-, ändrings- och anslagsförfattningar, samt kommer att ställa till Sveriges regerings förfogande endast sådana varor, tjänster och annat bistånd, som må lämnas enligt sagda lag och författningar.

2. Sveriges regering kommer att genom enskilda åtgärder samt genom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete i enlighet med konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete, undertecknad i Paris den 16 april 1948, tillsammans med andra deltagande länder oavlatligt bemöda sig att genom ett gemensamt återuppbyggnadsprogram snabbt uppnå sådana ekonomiska förhållanden i Europa, som äro nödvändiga för bestående fred och välfärd, och som möjliggöra för de europeiska länder, som deltaga i ett sådant gemensamt återuppbyggnadsprogram, att bliva oberoende av särskild ekonomisk hjälp utifrån inom denna överenskommelses giltighetstid. Sveriges regering bekräftar sin tidigare tillkännagivna avsikt att vidtaga åtgärder för att fullfölja de allmänna åtagandena i konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete, att även fortsättningsvis aktivt deltaga i arbetet inom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete och att vidhålla sin anslutning till syftemålen och principerna i 1948 års lag om ekonomiskt samarbete.

3. Vad beträffar bistånd som lämnats Sverige av Förenta Staternas regering och som anskaffats från områden utanför Förenta Staterna, dess territorier och besittningar, kommer Sveriges regering att samarbeta med Förenta Staternas regering i syfte att säkerställa, att anskaffningen verkställs till rimliga priser och på rimliga villkor och sker på sådant sätt, att de dollarbelopp, som därigenom ställas till förfogande för det land, varifrån anskaffningen sker,

assistance under the provisions, and subject to all of the terms, conditions, and termination provisions, of the Economic Cooperation Act of 1948, acts amendatory and supplementary thereto and appropriation acts thereunder, and will make available to the Government of Sweden only such commodities, services and other assistance as are authorized to be made available by such acts.

2. The Government of Sweden, acting individually and through the Organization for European Economic Cooperation, consistently with the Convention for European Economic Cooperation signed at Paris on April 16, 1948, will exert sustained efforts in common with other participating countries speedily to achieve through a joint recovery program economic conditions in Europe essential to lasting peace and prosperity and to enable the countries of Europe participating in such a joint recovery program to become independent of extraordinary outside economic assistance within the period of this Agreement. The Government of Sweden reaffirms its intention to take action to carry out the provisions of the General Obligations of the Convention for European Economic Cooperation, to continue to participate actively in the work of the Organization for European Economic Cooperation, and to continue to adhere to the purposes and policies of the Economic Cooperation Act of 1948.

3. With respect to assistance furnished by the Government of the United States of America to Sweden and procured from areas outside the United States of America, its territories and possessions, the Government of Sweden will cooperate with the Government of the United States of America in ensuring that procurement will be effected at reasonable prices and on reasonable terms and so as to arrange that the dollars thereby made available to the

användas i överensstämmelse med de anordningar, som av Förenta Staternas regering vidtagas med detta land.

country from which the assistance is procured are used in a manner consistent with any arrangements made by the Government of the United States of America with such country.

Artikel II

(Allmänna åtaganden)

1. För att uppnå största möjliga återhämtning genom utnyttjande av bistånd som mottages från Förenta Staternas regering kommer Sveriges regering att göra alla ansträngningar i syfte

a) att vidtaga eller vidmakthålla de åtgärder som äro nödvändiga för att säkerställa effektiv och praktisk användning av alla de resurser som stå till Sveriges regerings förfogande, däribland

(i) åtgärder som må bli nödvändiga för att säkerställa att varor och tjänster, som erhållits genom bistånd enligt denna överenskommelse, användas för ändamål, som äro förenliga med denna överenskommelse, samt, i den mån detta är praktiskt genomförbart, med de allmänna syften, som angivas i de planer som lämnas av Sveriges regering till stöd för önskemål om bistånd från Förenta Staternas regering;

(ii) åtgärder för att genom ett effektivt system, som godkänts av Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, följa och överblicka användningen av tillgängliga resurser; samt

(iii) åtgärder, i den utsträckning som är praktiskt genomförbar, för att lokalisera, identifiera och till främjande av det gemensamma programmet för europeisk återuppbyggnad utnyttja tillgångar och inkomster därav, som tillhöra svenska medborgare och äro belägna i Förenta Staterna, dess territorier eller besittningar. Ingenting i denna bestämmelse ålägger Förenta Staternas regering någon skyldighet att medverka i genomförandet av ifrågavarande åtgärder eller Sveriges regering att förfoga över sådana tillgångar;

Article II

(General Undertakings)

1. In order to achieve the maximum recovery through the employment of assistance received from the Government of the United States of America, the Government of Sweden will use its best endeavors:

(a) to adopt or maintain the measures necessary to ensure efficient and practical use of all the resources available to it, including

(i) such measures as may be necessary to ensure that the commodities and services obtained with assistance furnished under this Agreement are used for purposes consistent with this Agreement and, as far as practicable, with the general purposes outlined in the schedules furnished by the Government of Sweden in support of the requirements of assistance to be furnished by the Government of the United States of America;

(ii) the observation and review of the use of such resources through an effective follow-up system approved by the Organization for European Economic Cooperation; and

(iii) to the extent practicable, measures to locate, identify and put into appropriate use in furtherance of the joint program for European recovery, assets, and earnings therefrom, which belong to nationals of Sweden and which are situated within the United States of America, its territories or possessions. Nothing in this clause imposes any obligation on the Government of the United States of America to assist in carrying out such measures or on the Government of Sweden to dispose of such assets;

b) att främja utvecklingen av industri- och jordbruksproduktionen på en sund ekonomisk grundval, att förverkliga de produktionsmål, som må fastställas genom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, samt, när Förenta Staternas regering så önskar, lämna sistnämnda regering detaljerade förslag till särskilda investeringsplaner, vilka av Sveriges regering föreslås bli genomförda till avsevärd del med bistånd ställt till förfogande enligt denna överenskommelse, däribland, när detta låter sig göra, investeringsplaner för ökad produktion av stål, transportmedel och livsmedel;

c) att stabilisera valutan, fastställa eller vidmakthålla välavvägda växelkurser, balansera statsbudgeten, skapa eller vidmakthålla inre finansiell stabilitet, och att överhuvud återställa eller vidmakthålla förtroendet för penningssystemet; samt

d) att samarbeta med övriga deltagande länder för att underlätta och stimulera ett ökat utbyte av varor och tjänster mellan de deltagande länderna och med andra länder samt att minska statliga och enskilda hinder för handeln dem emellan och med andra länder.

2. Med hänsyn tagen till artikel 8 i konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete, syftande till fullständigt och effektivt utnyttjande av den i de deltagande länderna tillgängliga arbetskraften, kommer Sveriges regering att välvilligt pröva förslag, som framföras i anslutning till den internationella flyktingorganisationen och som avse vidast möjliga utnyttjande av arbetskraft, som är tillgänglig i något av de deltagande länderna, till främjande av att denna överenskommelses syftemål förverkligas.

3. Sveriges regering kommer att vidtaga de åtgärder den finner lämpliga och kommer att samarbeta med andra deltagande länder för att förhindra sådana affärsmetoder eller anordningar berörande den interna-

(b) to promote the development of industrial and agricultural production on a sound economic basis; to achieve such production targets as may be established through the Organization for European Economic Cooperation; and when desired by the Government of the United States of America, to communicate to that Government detailed proposals for specific projects contemplated by the Government of Sweden to be undertaken in substantial part with assistance made available pursuant to this Agreement, including whenever practicable projects for increased production of steel, transportation facilities and food;

(c) to stabilize its currency, establish or maintain a valid rate of exchange, balance its governmental budget, create or maintain internal financial stability, and generally restore or maintain confidence in its monetary system; and

(d) to cooperate with other participating countries in facilitating and stimulating an increasing interchange of goods and services among the participating countries and with other countries and in reducing public and private barriers to trade among themselves and with other countries.

2. Taking into account Article 8 of the Convention for European Economic Cooperation looking toward the full and effective use of manpower available in the participating countries the Government of Sweden will accord sympathetic consideration to proposals made in conjunction with the International Refugee Organization directed to the largest practicable utilization of manpower available in any of the participating countries in furtherance of the accomplishment of the purposes of this Agreement.

3. The Government of Sweden will take the measures which it deems appropriate, and will cooperate with other participating countries, to prevent, on the part of private or public commercial enterprises, business

tionella handeln från enskilda eller allmänna företags sida, som inskränka konkurrensen, begränsa tillträdet till marknader eller uppamma monopolistisk kontroll, närhelst sådana metoder eller anordningar inkräkta på genomförandet av det gemensamma programmet för europeisk återuppbyggnad.

Artikel III
(Garantier)

1. Sveriges och Förenta Staternas regeringar komma att, på begäran av endera regeringen, samråda rörande investeringsplaner i Sverige, vilka framläggas av medborgare i Förenta Staterna och rörande vilka Förenta Staternas regering lämpligen må ställa garantier för valutatransferering enligt artikel 111 (b) (3) i 1948 års lag om ekonomiskt samarbete.

2. Sveriges regering medgiver, att om Förenta Staternas regering verkställer betalning i dollar till någon under en garanti av förenämnda slag, sådana kronbelopp eller kronkrediter, som må överlätas på eller överföras till Förenta Staternas regering enligt nämnda lagrum, skola betraktas såsom egendom tillhörig Förenta Staternas regering.

Artikel IV
(Tillgång till råvaror)

1. Sveriges regering kommer att underlätta överförande till Förenta Staterna för upplagring eller andra ändamål av råvaror av svenskt ursprung som erfordras av Förenta Staterna till följd av brister eller eventuella framtida brister i dess egna resurser, på sådana skäliga villkor för försäljning, byte, kompensationsaffärer eller annorledes, och i sådana kvantiteter samt under sådan tidrymd, som må överenskommas mellan Sveriges och Förenta Staternas regeringar efter tillbörligt hänsyns-

practices or business arrangements affecting international trade which restrain competition, limit access to markets or foster monopolistic control whenever such practices or arrangements have the effect of interfering with the achievement of the joint program of European recovery.

Article III
(Guaranties)

1. The Governments of Sweden and the United States of America will, upon the request of either Government, consult respecting projects in Sweden proposed by nationals of the United States of America and with regard to which the Government of the United States of America may appropriately make guaranties of currency transfer under section 111 (b) (3) of the Economic Cooperation Act of 1948.

2. The Government of Sweden agrees that if the Government of the United States of America makes payment in United States dollars to any person under such a guaranty, any kronor or credits in kronor, assigned or transferred to the Government of the United States of America pursuant to that section shall be recognized as property of the Government of the United States of America.

Article IV
(Access to Materials)

1. The Government of Sweden will facilitate the transfer to the United States of America, for stockpiling or other purposes, of materials originating in Sweden which are required by the United States of America as a result of deficiencies or potential deficiencies in its own resources, upon such reasonable terms of sale, exchange, barter or otherwise, and in such quantities, and for such period of time, as may be agreed to between the Governments of Sweden and the United States of America, after due

tagande till Sveriges skäligen behov av sådana råvaror för inhemsk användning och för kommersiell export. Sveriges regering kommer att vidtaga sådana särskilda åtgärder som må vara nödvändiga för att genomföra bestämmelserna i detta moment, däribland främjandet av ökad produktion av sådana råvaror inom Sverige, och avlägsnandet av hinder för överförande av sådana råvaror till Förenta Staterna. Sveriges regering kommer att på begäran av Förenta Staternas regering inleda förhandlingar angående de närmare anordningar, vilka kunna vara nödvändiga för genomförandet av bestämmelserna i detta moment.

2. Sveriges regering, som erkänner principen om lika behandling med avseende på ianspråktagande av Förenta Staternas och de deltagande ländernas naturtillgångar, kommer att på begäran av Förenta Staternas regering, där skäl därtill föreligga, förhandla angående a) ett program upptagande de minimikvantiteter som skola kunna framdeles köpas av och levereras till Förenta Staterna till världsmarknadspriser, såsom en rättvis andel av de råvaror av svenskt ursprung, som Förenta Staterna behöver till följd av brister eller eventuella framtida brister i de egna resurserna, för att trygga tillgången för Förenta Staternas industri till en rättvis andel i sådana råvaror, antingen i viss procent av produktionen eller vissa absoluta kvantiteter, b) anordningar för att bereda lämpligt skydd för rätten för varje amerikansk medborgare eller för varje bolag, handelsbolag eller annan sammanslutning, som bildats enligt Förenta Staternas lagar eller enligt lagarna i någon av dess delstater eller territorier, och vari de övervägande intressena tillkomma amerikanska medborgare, att bidra till utvecklingen av produktionen av sådana råvaror på villkor motsvarande dem som gälla för svenska medborgare, samt c) ett överenskommet program

regard for the reasonable requirements of Sweden for domestic use and commercial export of such materials. The Government of Sweden will take such specific measures as may be necessary to carry out the provisions of this paragraph, including the promotion of the increased production of such materials within Sweden, and the removal of any hindrances to the transfer of such materials to the United States of America. The Government of Sweden will, when so requested by the Government of the United States of America, enter into negotiations for detailed arrangements necessary to carry out the provisions of this paragraph.

2. Recognizing the principle of equity in respect to the drain upon the natural resources of the United States of America and of the participating countries, the Government of Sweden will, when so requested by the Government of the United States of America, negotiate where applicable (a) a future schedule of minimum availabilities to the United States of America for future purchase and delivery of a fair share of materials originating in Sweden which are required by the United States of America as a result of deficiencies or potential deficiencies in its own resources at world market prices so as to protect the access of United States industry to an equitable share of such materials either in percentages of production or in absolute quantities from Sweden, (b) arrangements providing suitable protection for the right of access for any citizen of the United States of America or any corporation, partnership, or other association created under the laws of the United States of America or of any State or Territory thereof and substantially beneficially owned by citizens of the United States of America, in the development of such materials on terms of treatment equivalent to those afforded to the nationals of Sweden, and, (c) an agreed schedule of in-

avseende ökad produktion av sådana råvaror, där så är praktiskt genomförbart i Sverige, respektive leverans av en överenskommen procentandel av en sålunda ökad produktion att överföras till Förenta Staterna på längre sikt i betraktande av det bistånd som lämnats av Förenta Staterna enligt denna överenskommelse.

3. Sveriges regering kommer att på begäran av Förenta Staternas regering samarbeta där så befinnes lämpligt till främjande av syftet med momenten 1 och 2 av denna artikel i vad avser råvaror av annat än svenskt ursprung.

Artikel V

(Resor)

Sveriges regering kommer att samarbeta med Förenta Staternas regering för att underlätta och uppmuntra främjandet och utvecklingen av amerikanska medborgares resor till och i de deltagande länderna.

Artikel VI

(Samråd och överlämnande av uppgifter)

1. De båda regeringarna komma att på enderas begäran samråda rörande varje fråga avseende tillämpningen av denna överenskommelse respektive verksamhet eller anordningar som genomföras enligt denna överenskommelse.

2. Sveriges regering kommer att till Förenta Staternas regering översända, i den form och på sådana tider som må angivas av den senare regeringen efter samråd med Sveriges regering:

a) detaljerade uppgifter angående investeringsplaner, program och åtgärder som föreslagits eller antagits av Sveriges regering i syfte att genomföra bestämmelserna i denna

creased production of such materials where practicable in Sweden and for delivery of an agreed percentage of such increased production to be transferred to the United States of America on a long-term basis in consideration of assistance furnished by the United States of America under this Agreement.

3. The Government of Sweden, when so requested by the Government of the United States of America, will cooperate, wherever appropriate, to further the objectives of paragraphs 1 and 2 of this Article in respect of materials originating outside of Sweden.

Article V

(Travel Arrangements)

The Government of Sweden will cooperate with the Government of the United States of America in facilitating and encouraging the promotion and development of travel by citizens of the United States of America to and within participating countries.

Article VI

(Consultation and Transmittal of Information)

1. The two Governments will, upon the request of either of them, consult regarding any matter relating to the application of this Agreement or to operations or arrangements carried out pursuant to this Agreement.

2. The Government of Sweden will communicate to the Government of the United States of America in a form and at intervals to be indicated by the latter after consultation with the Government of Sweden:

(a) detailed information of projects, programs and measures proposed or adopted by the Government of Sweden to carry out the provisions of this Agreement and the General

överenskommelse och de allmänna åtagandena i konventionen angående europeiskt ekonomiskt samarbete;

b) fullständiga redogörelser kvartalsvis för verksamheten under denna överenskommelse, däribland en redogörelse för användningen av medel, varor och tjänster som mottagits under densamma;

c) uppgifter angående de ekonomiska förhållandena i Sverige samt övriga betydande uppgifter, vilka äro nödvändiga för att komplettera dem som Förenta Staternas regering mottagit genom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, och vilka må erfordras för Förenta Staternas regering för att bestämma arten och omfattningen av verksamheten enligt 1948 års lag om ekonomiskt samarbete och bedöma effektiviteten av det bistånd, som lämnats eller planeras enligt denna överenskommelse, samt överhuvud framstegen i det gemensamma återuppbyggnadsprogrammet.

3. Sveriges regering kommer att vara Förenta Staternas regering behjälplig med att erhålla de upplysningar rörande de i artikel IV berörda råvarorna av svenskt ursprung, som äro nödvändiga för att utarbета och genomföra de i artikeln avsedda anordningarna.

Artikel VII (Publicitet)

1. Sveriges och Förenta Staternas regeringar äro medvetna om att det är i deras ömsesidiga intresse att full offentlighet gives åt syften och framsteg, avseende det gemensamma europeiska återuppbyggnadsprogrammet, och åt de åtgärder som vidtagas till främjande av detta program. De äro medvetna om att en vid spridning av upplysningar om framstegen i programmet är önskvärd i syfte att utveckla känslan för de gemensamma ansträngningar och den ömsesidiga hjälp som äro väsentliga för att förverkliga programmets syftemål.

2 Bihang till riksdagens protokoll 1948. 1 saml. Nr 297.

Obligations of the Convention for European Economic Cooperation;

(b) full statements of operations under this Agreement, including a statement of the use of funds, commodities and services received thereunder, such statements to be made in each calendar quarter;

(c) information regarding its economy and any other relevant information, necessary to supplement that obtained by the Government of the United States of America from the Organization for European Economic Cooperation, which the Government of the United States of America may need to determine the nature and scope of operations under the Economic Cooperation Act of 1948, and to evaluate the effectiveness of assistance furnished or contemplated under this Agreement and generally the progress of the joint recovery program.

3. The Government of Sweden will assist the Government of the United States of America to obtain information relating to the materials originating in Sweden referred to in Article IV which is necessary to the formulation and execution of the arrangements provided for in that Article.

Article VII (Publicity)

1. The Governments of Sweden and the United States of America recognize that it is in their mutual interest that full publicity be given to the objectives and progress of the joint program for European recovery and of the actions taken in furtherance of that program. It is recognized that wide dissemination of information on the progress of the program is desirable in order to develop the sense of common effort and mutual aid which are essential to the accomplishment of the objectives of the program.

2. Förenta Staternas regering kommer att uppmuntra att sådana upplysningar spridas och göra dem tillgängliga för allmän nyhetsförmedling.

3. Sveriges regering kommer att, såväl direkt som i samverkan med Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, uppmuntra att sådana upplysningar spridas. Den kommer att göra upplysningarna tillgängliga genom organen för allmän nyhetsförmedling och vidtaga alla genomförbara åtgärder för att trygga att ändamålsenliga anordningar för sådan nyhetsförmedling äro tillfinnandes. Den kommer vidare att förse övriga deltagande länder samt Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete med fullständiga uppgifter om framstegen i programmet för ekonomisk återuppbyggnad.

4. Sveriges regering kommer att varje kvartal i Sverige offentliggöra fullständiga redogörelser för åtgöranden enligt denna överenskommelse, däribland uppgifter angående användningen av mottagna medel, varor och tjänster.

Artikel VIII

(Representation)

1. Sveriges regering samtycker till att mottaga en särskild delegation för ekonomiskt samarbete, som kommer att utföra vad som enligt denna överenskommelse ankommer på Förenta Staterna inom Sverige.

2. Sveriges regering kommer att efter vederbörligt meddelande från Förenta Staternas ambassadör i Sverige betrakta den särskilda delegationen och dess medlemmar samt Förenta Staternas särskilda representant i Europa såsom delar av Förenta Staternas ambassad i Sverige för att de skola komma i åtnjutande av de privilegier och immuniteter, som givits ambassaden och dess medlemmar i motsvarande rangställning. Sveriges regering kommer vidare att bereda lämpliga förmåner för med-

2. The Government of the United States of America will encourage the dissemination of such information and will make it available to the media of public information.

3. The Government of Sweden will encourage the dissemination of such information both directly and in cooperation with the Organization for European Economic Cooperation. It will make such information available to the media of public information and take all practicable steps to ensure that appropriate facilities are provided for such dissemination. It will further provide other participating countries and the Organization for European Economic Cooperation with full information on the progress of the program for economic recovery.

4. The Government of Sweden will make public in Sweden in each calendar quarter, full statements of operations under this Agreement, including information as to the use of funds, commodities and services received.

Article VIII

(Missions)

1. The Government of Sweden agrees to receive a Special Mission for Economic Cooperation which will discharge the responsibilities of the Government of the United States of America in Sweden under this Agreement.

2. The Government of Sweden will, upon appropriate notification from the Ambassador of the United States of America in Sweden, consider the Special Mission and its personnel, and the United States Special Representative in Europe, as part of the Embassy of the United States of America in Sweden for the purpose of enjoying the privileges and immunities accorded to that Embassy and its personnel of comparable rank. The Government of Sweden will further accord appropriate courtesies to the

lemmarna i det sammansatta utskottet för utländskt ekonomiskt samarbete i Förenta Staternas kongress samt dess personal och bevilja dem de lättnader och det bistånd som äro nödvändiga för att deras åligganden skola kunna effektivt genomföras.

3. Sveriges regering kommer att, direkt och genom sina ombud vid Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, i full utsträckning samarbeta med den särskilda delegationen, Förenta Staternas särskilda representant i Europa och hans personal samt det sammansatta utskottets medlemmar och personal. Detta samarbete skall även omfatta lämnandet av alla uppgifter och all hjälp som erfordras för att följa och överblicka genomförandet av denna överenskomelse, däribland användningen av därunder lämnat bistånd.

Artikel IX

(Reglering av enskilda medborgares anspråk)

1. Sveriges och Förenta Staternas regeringar samtycka att underställa Internationella domstolen varje anspråk, som omfattas av endera regeringen på en av dess medborgares vägnar gentemot den andra regeringen beträffande ersättning för skada, som uppkommit till följd av statliga åtgärder (med undantag av åtgärder avseende egendom eller intressen tillhöriga fiendlig makt) vidtagna efter den 3 april 1948 av den andra regeringen och avseende sådan medborgares egendom eller intressen, däribland kontrakt eller koncessioner som beviljats av den andra regeringens vederbörligen behöriga myndigheter. Det är underförstått att vardera regeringens åtagande med avseende å anspråk, som enligt detta moment omfattas av den andra regeringen, för vardera regeringens del sker i kraft av och begränsas genom villkoren och förbehållen i det gällande erkännande av den Internationella domstolens obligatoriska jurisdiktion enligt artikel 36 i domstolens stadga som rege-

members and staff of the Joint Committee on Foreign Economic Cooperation of the Congress of the United States of America, and grant them the facilities and assistance necessary to the effective performance of their responsibilities.

3. The Government of Sweden, directly and through its representatives on the Organization for European Economic Cooperation, will extend full cooperation to the Special Mission, to the United States Special Representative in Europe and his staff, and to the members and staff of the Joint Committee. Such cooperation shall include the provision of all information and facilities necessary to the observation and review of the carrying out of this Agreement, including the use of assistance furnished under it.

Article IX

(Settlement of Claims of Nationals)

1. The Governments of Sweden and the United States of America agree to submit to the decision of the International Court of Justice any claim espoused by either Government on behalf of one of its nationals against the other Government for compensation for damage arising as a consequence of governmental measures (other than measures concerning enemy property or interests) taken after April 3, 1948, by the other Government and affecting property or interests of such national, including contracts with or concessions granted by duly authorized authorities of such other Government. It is understood that the undertaking of each Government in respect of claims espoused by the other Government pursuant to this paragraph is made in the case of each Government under the authority of and is limited by the terms and conditions of such effective recognition as it has heretofore given to the compulsory jurisdiction of the International Court of

ringen i fråga tidigare avgivit. Bestämmelserna i detta stycke skola icke i något avseende inkräkta på endera regeringens övriga eventuellt föreliggande rättigheter att hänvända sig till Internationella domstolen eller på rätten att omfatta och framföra anspråk, grundade på påstådda brott av endera regeringen mot rättigheter och skyldigheter enligt avtal, överenskommelser eller internationella rättsprinciper.

2. Sveriges och Förenata Staternas regeringar samtycka vidare till att sådana anspråk i stället för till domstolen må hänskjutas till varje annan skiljedomstol varom överenskommelse träffats.

3. Det är vidare underförstått att ingendera regeringen skall omfatta ett anspråk enligt denna artikel förrän dess medborgare uttömt de rättsmedel, som stå honom till buds hos de administrativa och judiciella domstolarna i det land, där anspråket uppkom.

Artikel X

(Definitioner)

I denna överenskommelse menas med uttrycket »deltagande land»

a) varje land, som undertecknade kommitténs för europeiskt ekonomiskt samarbete rapport den 22 september 1947 i Paris jämte territorier för vilka landet har internationellt ansvar och för vilka överenskommelsen angående ekonomiskt samarbete mellan vederbörande land och Förenata Staternas regering tillämpas, samt

b) varje annat land (däribland varje ockupationszon i Tyskland samt områden under internationell förvaltning eller kontroll och det fria området Trieste eller endera av detta zoner), helt eller delvis beläget i Europa, jämte underlydande områden under dess förvaltning; för den tid som landet är anslutet till konventionen för europeiskt ekonomiskt samarbete och deltagar i ett

Justice under Article 36 of the Statute of the Court. The provisions of this paragraph shall be in all respects without prejudice to other rights of access, if any, of either Government to the International Court of Justice or to the espousal and presentation of claims based upon alleged violations by either Government of rights and duties arising under treaties, agreements or principles of international law.

2. The Governments of Sweden and the United States of America further agree that such claims may be referred, in lieu of the Court, to any arbitral tribunal mutually agreed upon.

3. It is further understood that neither Government will espouse a claim pursuant to this Article until its national has exhausted the remedies available to him in the administrative and judicial tribunals of the country in which the claim arose.

Article X

(Definitions)

As used in this Agreement the term »participating country» means

(a) any country which signed the Report of the Committee of European Economic Cooperation at Paris on September 22, 1947, and territories for which it has international responsibility and to which the Economic Cooperation Agreement concluded between that country and the Government of the United States of America has been applied, and

(b) any other country (including any of the zones of occupation of Germany and areas under international administration or control, and the Free Territory of Trieste or either of its zones) wholly or partly in Europe, together with dependent areas under its administration; for so long as such country is a party to the Convention for European Economic Cooperation and adheres

gemensamt program för europeisk återuppbyggnad avsett att förverkliga denna överenskommelses syftemål.

to a joint program for European recovery designed to accomplish the purpose of this Agreement.

Artikel XI

Article XI

(Ikraftträdande, ändringar, giltighetstid)

(Entry into Force, Amendment, Duration)

1. Denna överenskommelse skall träda i kraft å dagen för dess ratifikation av Hans Majestät Konungen av Sverige med Riksdagens godkännande. Med förbehåll för bestämmelserna i momenten 2 och 3 av denna artikel skall överenskommelsen förbliva i kraft till och med den 30 juni 1953, och om icke minst sex månader före den 30 juni 1953 endera regeringen givit den andra skriftlig notifikation om sin avsikt att bringa överenskommelsen att upphöra nämnda dag, skall överenskommelsen förbliva i kraft därefter intill sex månader från den dag, då sådan notifikation lämnats.

1. This Agreement shall become effective on the date of ratification by His Majesty the King of Sweden with the consent of the Riksdag. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, it shall remain in force until June 30, 1953, and, unless at least six months before June 30, 1953, either Government shall have given notice in writing to the other of intention to terminate the Agreement on that date, it shall remain in force thereafter until the expiration of six months from the date on which such notice shall have been given.

2. Om under denna överenskommelses giltighetstid endera regeringen skulle anse att en fundamental ändring skett i de grundläggande förutsättningarna för denna överenskommelse, skall den underrätta den andra regeringen härom skriftligen, och de två regeringarna skola därefter samråda för att uppgöra om tillägg till, ändring eller upphörande av överenskommelsen. Om de två regeringarna icke tre månader efter sådan notifikation enats om vilka åtgärder, som böra vidtagas under omständigheterna, må endera regeringen lämna den andra skriftlig notifikation om sin avsikt att bringa överenskommelsen till upphörande. Med förbehåll för bestämmelserna i moment 3 av denna artikel skall därefter överenskommelsen upphöra antingen

2. If, during the life of this Agreement, either Government should consider there has been a fundamental change in the basic assumptions underlying this Agreement, it shall so notify the other Government in writing and the two Governments will thereupon consult with a view to agreeing upon the amendment, modification or termination of this Agreement. If, after three months from such notification, the two Governments have not agreed upon the action to be taken in the circumstances, either Government may give notice in writing to the other of intention to terminate this Agreement. Then, subject to the provisions of paragraph 3 of this Article, this Agreement shall terminate either:

a) sex månader efter dagen för sådan notifikation om avsikt att bringa överenskommelsen till upphörande, eller

(a) six months after the date of such notice of intention to terminate, or

b) efter sådan kortare period, varom överenskommelse må träffas, som är tillräcklig för att säkerställa att

(b) after such shorter period as may be agreed to be sufficient to ensure that the obligations of the Govern-

Sveriges regerings åtaganden genomföras med avseende på sådant bistånd som fortsättningsvis må lämnas av Förenta Staternas regering efter tidpunkten för notifikationen;

dock att artikel IV och moment 3 av artikel VI skola förbli i kraft ytterligare två år efter dagen för notifikationen, dock senast till och med den 30 juni 1953.

3. Tilläggsöverenskommelser och anordningar, varom förhandlats i enlighet med denna överenskommelse, må förbli i kraft efter överenskommelsens upphörande, och giltighetstiden för sådana tilläggsöverenskommelser respektive anordningar skall bestämmas av däri givna föreskrifter.

Moment 2 av artikel III skall förbli i kraft så länge som de garantibetalningar, som behandlas i nämnda artikel, må komma att verkställas av Förenta Staternas regering.

4. Ändringar i denna överenskommelse må när som helst överenskommas mellan de båda regeringarna.

5. Bilagan till denna överenskommelse utgör en del av densamma.

6. Överenskommelsen skall registreras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav hava respektive ombud, vilka vederbörligen befullmäktigats för ändamålet, undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm, i tvenne exemplar, på svenska och engelska språken, vilka båda texter äga lika vitsord, den ¹

ment of Sweden are performed in respect of any assistance which may continue to be furnished by the Government of the United States of America after the date of such notice;

provided, however, that Article IV and paragraph 3 of Article VI shall remain in effect until two years after the date of such notice of intention to terminate, but not later than June 30, 1953.

3. Subsidiary agreements and arrangements negotiated pursuant to this Agreement may remain in force beyond the date of termination of this Agreement and the period of effectiveness of such subsidiary agreements and arrangements shall be governed by their own terms.

Paragraph 2 of Article III shall remain in effect for so long as the guaranty payments referred to in that Article may be made by the Government of the United States of America.

4. This Agreement may be amended at any time by agreement between the two Governments.

5. The Annex to this Agreement forms an integral part thereof.

6. This Agreement shall be registered with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the respective representatives, duly authorized for the purpose, have signed the present Agreement.

DONE at Stockholm, in duplicate, in the Swedish and English languages, both texts authentic, this ¹

För svenska regeringen:

For the Government of the United States of America:

¹ Undertecknandet är avsett att äga rum den 3 juli 1948.

Bilaga

(Tolkningsanmärkningar)

1. Det är underförstått att bestämmelserna i moment 1 a) av artikel II, avseende åtgärder för ändamålsenligt utnyttjande av resurser, skola innefatta, vad beträffar varor levererade enligt denna överenskommelse, effektiva åtgärder för att skydda varorna och för att förhindra att de ledas över till illegala eller irreguljära marknader eller handelsvägar.

2. Det är underförstått att åtagandet enligt moment 1 c) av artikel II att balansera budgeten icke skall utesluta underskott under en kort period, men skall innebära en budgetpolitik innefattande balansering av budgeten på långt sikt.

3. Det är underförstått att de affärsmetoder och anordningar, som avses i moment 3 av artikel II, innebära:

a) fastställande av priser eller villkor att iakttagas gentemot andra vid köp, försäljning eller uthyrning av något varuslag;

b) utestängande av företag från någon geografiskt avgränsad marknad eller någon affärgren, fördelning eller uppdelning av sådan marknad eller affärgren, fördelning av kunder eller fastställande av försäljnings- eller inköpskvoter;

c) diskriminering mot särskilda företag;

d) begränsning av produktionen eller fastställande av tillverkningskvoter;

e) förhindrande, genom överenskommelse, av utvecklingen eller tillämpningen av tekniska förfaranden eller av uppfinningar, vare sig patenterade eller icke patenterade;

f) utsträckande av användningen av rättigheter på grund av patent, va-

Annex

(Interpretative Notes)

1. It is understood that the requirements of paragraph 1 (a) of Article II, relating to the adoption of measures for the efficient use of resources, would include, with respect to commodities furnished under the Agreement, effective measures for safeguarding such commodities and for preventing their diversion to illegal or irregular markets or channels of trade.

2. It is understood that the obligation under paragraph 1(c) of Article II to balance the budget would not preclude deficits over a short period but would mean a budgetary policy involving the balancing of the budget in the long run.

3. It is understood that the business practices and business arrangements referred to in paragraph 3 of Article II mean:

(a) fixing prices, terms or conditions to be observed in dealing with others in the purchase, sale or lease of any product;

(b) excluding enterprises from, or allocating or dividing, any territorial market or field of business activity, or allocating customers, or fixing sales quotas or purchase quotas;

(c) discriminating against particular enterprises;

(d) limiting production or fixing production quotas;

(e) preventing by agreement the development or application of technology or invention whether patented or unpatented;

(f) extending the use of rights under patents, trademarks or copyrights

rumärken samt litterär och konstnärlig äganderätt, beviljade av ettdera landet, till förhållanden, som enligt detta lands lagstiftning icke falla inom ramen för dessa förmåner, eller till produkter eller villkor för produktion, användning eller försäljning, vilka icke heller falla under dessa förmåner; samt

g) sådana övriga metoder som de båda regeringarna må överenskomma att inbegripa.

4. Det är underförstått att Sveriges regering är skyldig att vidtaga åtgärder i särskilda fall i enlighet med moment 3 av artikel II endast efter vederbörlig undersökning eller granskning.

5. Det är underförstått att uttrycket i artikel IV »efter tillbörligt hänsynstagande till Sveriges skäligen behov för inhemsk användning» skall innefatta bibehållandet av rimliga lager av ifrågavarande varor och att uttrycket »kommersiell export» kan innefatta kompensationsaffärer. Det är även underförstått att anordningar, varom förhandlingar skett enligt artikel IV, lämpligen kunna innefatta bestämmelser angående samråd i enlighet med principerna i artikel 32 i Havana-stadgan angående en internationell handelsorganisation, för den händelse reservlager skola avvecklas.

6. Det är underförstått att hemställan till Sveriges regering icke kommer att göras enligt moment 2 a) av artikel VI, angående detaljerade uppgifter rörande mindre investeringsplaner eller konfidentiella kommersiella eller tekniska uppgifter, vilkas utlämnande skulle skada legitima kommersiella intressen.

7. Det är underförstått att Förenta Staternas regering, när den lämnar meddelande enligt moment 2 av artikel VIII, skall beakta önskvärdheten att såvitt möjligt begränsa antalet tjänstemän för vilka fulla diplomatiska privilegier begäras. Det är även underförstått att tillämpningen i detalj av artikel VIII skall, när så

granted by either country to matters which, according to its laws and regulations, are not within the scope of such grants, or to products or conditions of production, use or sale which are likewise not the subject of such grants; and

(g) such other practices as the two Governments may agree to include.

4. It is understood that the Government of Sweden is obligated to take action in particular instances in accordance with paragraph 3 of Article II only after appropriate investigation or examination.

5. It is understood that the phrase in Article IV »after due regard for the reasonable requirements of Sweden for domestic use» would include the maintenance of reasonable stocks of the materials concerned and that the phrase »commercial export» might include barter transactions. It is also understood that arrangements negotiated under Article IV might appropriately include provision for consultation, in accordance with the principles of Article 32 of the Havana Charter for an International Trade Organization, in the event that stockpiles are liquidated.

6. It is understood that the Government of Sweden will not be requested, under paragraph 2 (a) of Article VI, to furnish detailed information about minor projects or confidential commercial or technical information the disclosure of which would injure legitimate commercial interests.

7. It is understood that the Government of the United States of America in making the notifications referred to in paragraph 2 of Article VIII would bear in mind the desirability of restricting, so far as practicable, the number of officials for whom full diplomatic privileges would be requested. It is also understood that the

erfordras, göras till föremål för överläggningar mellan regeringarna.

8. Det är underförstått att de överenskommelser, som må komma att träffas enligt moment 2 av artikel IX, skola ratificeras av Förenta Staternas senat.

9. Det är underförstått att, för den händelse Sverige föreslås komma i åtnjutande av bistånd på gåvobasis, de båda regeringarna skola samråda i syfte att ändra överenskommelsen genom att däri införa lämpliga bestämmelser angående deposition av inhemska betalningsmedel i enlighet med bestämmelserna i 1948 års lag om ekonomiskt samarbete jämte tilläggs-, ändrings- och anslagsförfattningar.

detailed application of Article VIII would, when necessary, be the subject of inter-governmental discussion.

8. It is understood that any agreements which might be arrived at pursuant to paragraph 2 of Article IX would be subject to ratification by the Senate of the United States of America.

9. It is understood that in the event it is proposed to make assistance available to Sweden on a grant basis, the two Governments will consult with a view to amending the Agreement so as to make adequate provision for the deposit of local currency in accordance with the requirements of the Economic Cooperation Act of 1948, acts amendatory and supplementary thereto and appropriation acts thereunder.

Note från svenska utrikesministern till Amerikas Förenta Staters ambassadör i Stockholm angående mest gynnad nationsbehandling för områden under militär ockupation.¹

(Översättning.)

Stockholm,²

Stockholm den²

Mr. Ambassador,

Herr Ambassadör,

I have the honor to refer to the conversations which have recently taken place between representatives of our two Governments relating to the territorial application of commercial arrangements between Sweden and the United States of America and to confirm the understanding reached as a result of these conversations as follows:

1. For such time as the Government of the United States of America participates in the occupation or control of any areas in Western Germany or the Free Territory of Trieste, the Government of Sweden will apply to the merchandise trade of such area the provisions relating to the most-favored-nation treatment of the merchandise trade of the United States of America set forth in the Trade Agreement between Sweden and the United States of America signed May 25, 1935 (including, for its duration, the memoranda as to its application exchanged June 12, 1948), or, for such time as the Governments of Sweden and the United States of America may both be contracting parties to the General Agreement on Tariffs and Trade, dated October 30, 1947, the provisions of that Agreement, as now or hereafter amended, relating to the most-favored-nation treatment of such trade. It is understood that the undertaking in this paragraph relating to the application of the most-favored-nation provisions of the Trade Agreement of

Jag har äran hänvisa till de överläggningar, som nyligen ägt rum mellan representanter för våra båda regeringar beträffande tillämpningen på olika territorier av kommersiella anordningar mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater, och bekräfta att dessa överläggningar lett till följande överenskommelse:

1. Under den tid, som Förenta Staternas regering deltagit i ockupationen eller kontrollen av något område i västra Tyskland eller i det fria området Trieste, kommer Sveriges regering att beträffande varuhandeln med sådana områden tillämpa de bestämmelser angående mest gynnad nationsbehandling av varuhandeln med Förenta Staterna, som inrymmas i handelsöverenskommelsen mellan Sverige och Förenta Staterna av den 25 maj 1935 (inklusive för dess giltighetstid utväxlingen av memoranda angående överenskommelsens tillämpning av den 12 juni 1948), eller, för den tid Sveriges och Förenta Staternas regeringar båda må vara parter till Allmänna tull- och handelsavtalet av den 30 oktober 1947, bestämmelserna angående mest gynnad nationsbehandling av sådan handel i sistnämnda överenskommelse, sådant det nu föreligger eller hädanefter må ändras. Det är underförstått att åtagandet i detta moment i vad avser tillämpningen av mest gynnad nationsbestämmelserna i 1935 års handels-

¹ En likalydande note har samtidigt av Amerikas Förenta Staters ambassadör i Stockholm tillställts svenska utrikesministern.

² Noteväxlingen är avsedd att äga rum den 3 juli 1948.

1935 shall be subject to the exceptions recognized in the General Agreement on Tariffs and Trade permitting departures from the application of most-favored-nation treatment; provided that nothing in this sentence shall be construed to require compliance with the procedures specified in the General Agreement with regard to the application of such exceptions.

2. The undertaking in point 1, above, will apply to the merchandise trade of any area referred to therein only for such time and to such extent as such area accords reciprocal most-favored-nation treatment to the merchandise trade of Sweden.

3. The undertakings in points 1 and 2, above, are entered into in the light of the absence at the present time of effective or significant tariff barriers to imports into the areas herein concerned. In the event that such tariff barriers are imposed, it is understood that such undertakings shall be without prejudice to the application of the principles set forth in the Havana Charter for an International Trade Organization relating to the reduction of tariffs on a mutually advantageous basis.

4. It is recognized that the absence of a uniform rate of exchange for the currency of the areas in western Germany, referred to in point 1, above, may have the effect of indirectly subsidizing the exports of such areas to an extent which it would be difficult to calculate exactly. So long as such a condition exists, and if consultation with the Government of the United States of America fails to reach an agreed solution to the problem, it is understood that it would not be inconsistent with the undertaking in point 1 for the Government of Sweden to levy a countervailing duty on imports of such goods equivalent to the estimated amount of such subsidization, where the Government of Sweden determines that the subsidization is such as to cause or threaten material injury to an established

överenskommelse skall vara undantastat de undantag, som angivas i det Allmänna tull- och handelsavtalet, vilka tillåta avsteg från tillämpningen av mest gynnad nationsbehandling; dock att ingenting i denna mening skall anses påfordra iakttagande av den i Allmänna avtalet angivna proceduren i vad avser tillämpningen av sådana undantag.

2. Åtagandet i punkt 1 ovan skall gälla beträffande varuhandeln i ett vart av där uppräknade områden endast för den tid och i den utsträckning som området tillerkänner Sveriges varuhandel ömsesidigt mest gynnad nationsbehandling.

3. Åtagandena i punkterna 1 och 2 ovan äro gjorda med beaktande av att det för närvarande saknas effektiva eller väsentliga tullhinder för import till ifrågakvarande områden. För den händelse sådana tullhinder införas är det underförstått, att åtagandena icke skola föregripa tillämpningen av de principer rörande sänkning av tullar på en ömsesidigt fördelaktig grundval, som inrymmas i Havana-stadgan angående en internationell handelsorganisation.

4. Det erkännes att frånvaron av en enhetlig växelkurs för områdena i västra Tyskland, vartill hänvisning göres i punkt 1 ovan, kan medföra att sådana områdens export indirekt subventioneras i en utsträckning som vore svår att exakt beräkna. Så länge som ett sådant förhållande är för handen, och om samråd med Förenta Staternas regering icke leder till en överenskommen lösning av problemet, är det underförstått att det icke skulle vara oförenligt med åtagandet i punkt 1, om Sveriges regering upptog en utjämningstull på import av sådana varor till ett belopp motsvarande det beräknade beloppet av subventioneringen, i de fall där Sveriges regering finner, att denna är ägnad att förorsaka eller hota att förorsaka väsentlig skada på en förefintlig inhemsk industri eller förhindra eller

domestic industry or is such as to prevent or materially retard the establishment of a domestic industry.

5. The undertakings in this note shall remain in force until January 1, 1951, and unless at least six months before January 1, 1951, either Government shall have given notice in writing to the other of intention to terminate these undertakings on that date, they shall remain in force thereafter until the expiration of six months from the date on which such notice shall have been given.

Accept, Mr. Ambassador, the renewed assurances of my highest consideration.

väsentligt fördröja upprättandet av en inhemsk industri.

5. Åtagandena enligt denna note skola förbliva i kraft till den 1 januari 1951 och, om icke minst sex månader före den 1 januari 1951 endera regeringen lämnat skriftlig notifikation till den andra om sin avsikt att bringa åtagandena till upphörande på nämnda dag, skola de förbliva i kraft därefter intill utgången av sex månader från dagen för lämnandet av sådan notifikation.

Mottag, Herr Ambassadör, försäkran om min utomordentliga högaktning.